

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Körültekintés.

Készítsünk almabort.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató-választmányának f. hó 21-én tartott ülése.

Rövid szakközlemények.

Kendermagos magyar tyúk. — A trágyázás befolyása a gyökerek hosszúságára.

Vegyesek.

Tenyésztésre nevelt bikák értékesítése. — A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet 25. évi jubileuma — Kérelem a gazdaközönséghez. — Az állami telepekről eladó amerikai szőlőveszők. — A gabonafélék származása. — A rovarok, mint a betegségek terjesztői — Budapesti gyapjuaukezió. — Földmives iskola megnyitása. — A filloxera az országban. — Gyorsműködő takarmány füllesztő. — (Kühne Ede.)

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Körültekintés.

Egy félelmes vetélytárs — az orosz vámszerződés hasznának első jele — tanuljunk mi is — a gazda hitel.

A legfélelmebb versenyhársunk Oroszország aggasztólag fejleszti mezőgazdaságát. Pár év alatt oly haladás történt ott a mezőgazdasági téren, oly intézkedések történtek a mezőgazdaság érdekében, hogy irigyelve nézhetjük. Oroszország érzi és tudja, hogy agricultur állam, a mezőgazdaság lételeének alapja, ezt kell fejlesztenie. És ez irányban az utóbbi években nagyon sokat tett. Két részből áll a mezőgazdasági üzlet: a termelésből és értékesítésből. Az orosz kormány mindkettőre kiterjedt figyelmét. Legutóbb is az orosz földmívelésügyi miniszter egy rendeletével utasítást ad a gazdaközönségnek, hogy óvakodjanak a tultermeléstől. Rámutat, hogy a tultermelés legfőbb oka az egyoldalúság. Tanácsolja, hogy a gazdák új termelési ágakat honosítsanak meg, fektessenek nagyobb súlyt az állattenyésztésre. Megígéri, hogy tőle telhetőleg mindent megtesz a mezőgazdaság érdekében.

És ez nem csak ígélet és tanács marad. A gazdahitel érdekében is sok történik. Az orosz nemzeti bank az orosz gazdák solo váltóira megújítható $4\frac{1}{2}\%$ -ra kölcsönöket fog adni. Elevatorok épülnek, előnyös vámszerződések biztosítják a külföldi piczokat és biztosítják az exportot.

A rájuk nézve kedvező, de ránk nézve hátrányos vámszerződést már kezdjük érezni. E hó 21-én

16000 métermázsza árpa érkezett Beszarábiából Budapestre. Az egész mennyiséget sörgyárosok vásárolták meg 5 frt. 65 krért mm ként. A mint haljuk a termény igen szép tiszta, de aprószemű volt.

Okoskodhatik valaki úgy is, hogy ez nekünk nem sokat árt. A mi kiváló szép keresett sörárpánkkal nem versenyezhet. A mi buzánk és kiváló minőségű, oly aczélos buza mint a miénk sehol sem terem. És van-e ára? Nem sokat jelentő tényező az alacsony árban Oroszország nagymennyiségű, bár gyengébb minőségű buzája? Nem járhatunk-e éppen így az árpával? És ezzel nagyvidék, kivált a dunántul egyik főjövendelmi czikke válik nyomott árúvá.

Igaz, hogy a verseny meg van, ez ellen vámszerződéssel sem lehet védekezni. Legalább nem úgy, hogy a világ piacon ne jelenjék meg. De azt már lehet védeni, hogy a belforgalomban még inkább ne nyomja az árakat és főleg, hogy a transzító áruk ne veszélyeztessék gazdáink érdekeit és ne adjanak alkalmat visszaélésekre.

Hanem ez már mind túlhaladott álláspontra, ezen panasszal nem segíthetünk. Másként kell segítenünk. Az orosz földmívelésügyi miniszter rendeletéből mi is tanulhatunk. A mi bajunk is a tultermelés. A buza tultermelése. Nekünk is új termelési ágakat kell felkarolnunk. Világosan kifejezve, ne legyünk egyoldalúak, hanem többoldalúak, törekedjünk az intenzív gazdaságra. Fölvette ezt programjába földmívelésügyi miniszterünk is. Jól tudja, hogy enélkül gazdasági válság elé nézünk.

Sokan megtámadták, hogy ez nem új dolog, ezt eddig is tudta a magyar gazda közönség, és hogy jelszavakkal nem lehet segíteni a bajon. Azt mindenki felteheti, hogy a földmívelésügyi miniszterünk nem csak jelszó gyanánt hangoztatja, hanem igyekezni fog megvalósítani, illetve segédkezni nyújtani a gazdaközönségnek, hogy megvalósíthassa. Tudni fogja, hogy az intenzívításhoz két dolog kell, pénz és szakértelem. E két dolog megszerzésénél lesz segítségére a gazdaközönségnek.

De a gazdaközönségnek is tennie kell. A gazdahitelyet más kezébe nem veheti mint a gazdaközönség. Ő kell megteremtse. Igaz magára a törvényhozás segítsége nélkül nem képes, de jogos és üdvös mozgalmaitól a gazdának ez soha sem fog

elfordulni, sőt hathatos támogatást fog benne nyerni. Az általános gazdasági tudás már sokkal inkább tisztán a gazda közönségtől függ, bár itt is nagyon sok függ a földmívelésügyi kormánytól.

Visszatérve a gazda hitelyre, azt látjuk, hogy ugyane kérdések mozgatják Francia- Németország gazdaközönségét is. Nálunk a mozgalom csak egy kis csirája indult még meg. A kis gazdák hitelyjét igyekszünk előmozdítani hitelszövetkezetek útján. E hó 23 án Nyitra-Egerszegen tartott ülés egy megalakítandó hitelszövetkezet érdekében. Az egész ország figyelmére méltó főleg azért ezen ülés, hogy a magyar szövetkezetek megteremtője Károlyi Sándorgróf is részt vett benne és felolvasást tartott. Magával az eszmével gazdaközönségünk kezd megbarátkozni és eléggé ismeri E helyen csak egy kis statisztikai adatot kívánunk megemlíteni. Magyarország 16 ezer községből 250 községben van hitelszövetkezet. Mennyi tennivaló van e téren is és kivált bazarészünkben.

Készítsünk almabort.

Bő gyümölcsstermés évében kikerülhetlen a gyümölcsbor készítés, ha összes termésünket értékesíteni akarjuk és nem engedünk semmit elkallodni. Kiváltképp szól ez az alma és körte termésre. Mint friss gyümölcsöt csak a megérett és szép almát és körtét értékesítjük. De egy nagy része félig vagy alig éretten le hull a fáról, e részét termésünknek csak feldolgozva értékesíthetjük. Mert sertésekkel étetni fel, vagy ott hagyni elrothadni nagy pazarlás. Különösen áll ez, mint említők bő gyümölcs termésre. Legfőképp pedig az olyan évben, mint az idényi is, mikor nagyon férges az alma és nagyrésze le hull az érés előtt.

Az almabor készítés jövedelmező gyümölcs értékesítési mód. Nem hoz annyi hasznót, mint a friss gyümölcs eladás, de többnyire oly gyümölcsből készül az almabor, mely mint friss gyümölcs, vagy éppen nem, vagy nehezen értékesíthető. Külföldön, kiváltképp Franciaországban, rendkívül sok alma és körtebor készítenek. Ott külön e célra szolgáló alma és körte fajtaikat termelnek. Nálunk csak most kezd ez irányban is mozgalom indulni. Így tehát csak arról lehet szó, hogy felesleges almáin-

Lóhere, luczerna

és egyáltalán gazdasági magvakat

legmagasabb áron vásárol

Mauthner Ödön

magkereskedése,

B u d a p e s t e n, A n d r á s s y - ú t 23. s z.

kat, t. i. melyet mint friss gyümölcsöt eladni nem tudunk, ne engedjük elkallodni, hanem készítsünk belőle almabort.

Minden alma és körte fajtából készíthetünk bort. Igaz, hogy nem egyforma jó almabor lesz mindegyikből. Minél czukordusabb valamely almafajta, annál jobb illetve erősebb bort ad. De függ a bor minősége és főleg állandósága csersav tartalmától is. Ezt külföldön gyakorlatból már jól tudják, és úgy elegyítik a különféle fajtákat, hogy a nyert mustban a legjobb arány szerint legyenek benne a kívánt alkatrészek. Ezt mi nem tehetjük meg ez időszerint nem is kívánunk ez alkalommal a gyümölcsnek nagyban való készítése felől beszélni. Csak azt ohajtjuk elérni, hogy minden gazda igyekezzék hulladék almáját ez uton értékesíteni.

Hazarészünkben a batul és kivált a ponyik, melyek nagyban termelődnek, kiváló czukordus anyagot szolgáltatnak a gyümölcsbor számára. És ha valaki ezekből csak annyit termel, hogy a földre hullott rész, csak 100—150 liter almamustot szolgáltat már megérdemli a vele való bibelődést. Ezen vezérelv által vezetettve igyekszünk a kis termelők részére egyet-mást elmondani, hogy miképp készítsék az almabort.

A félig érett és éretlen almákat a fák alól össze szedetik. Fajták és érési fokuk szerint osztályozzák. Mert az almáknak lehetőleg éretteknek kell lenniök; csak érett almából lesz jó almabor. Mivel pedig a különféle fajták és az érettség különböző fokán levő almák, ha állani hagyjuk különböző időben érnek meg, ezért kell őket külön válogatnunk. Az ily fajtként és különböző érettségű almákat különválogatva, száraz helyen és fedél alatt garmadákba rakjuk és izzasztjuk. Két-három hét múlva megérnek, és ekkor készítenek belőlük csak bort.

Most elmondhatnók, hogy milyen gyümölcs malmok és gyümölcs sajtók szükségesek az alma must előállításához. De a kisebb termelő ilyeneket úgy sem szerezhet be. A társulás és szövetkezés nálunk annyira ismeretlen, hogy még nagyobb és fontosabb dolgokban sem gondolhatunk rá. Ezért a drága gyümölcsmalmok mellőzésével kísértjük meg almabort készíteni.

Minden gazdaságban van egy répvágó. Az oly szépen elapozza az almát, hogy ott a hol szőlővidék van és szőlő-örölvel rendelkezünk, erre bátran feltölthetjük. Mikor ebből is kikerül, csaknem úgy néz ki, mintha a legjobb gyümölcsmalomból került volna ki. A ki pedig nem rendelkezik szőlő-örölvel, nem marad más hátra, mint a répvágóból kikerülő almát egy kemény edényben pl. egy fa válluba önti sekély rétegben és egy fa döngölével péppé zuzza. A mint kiki tudja, a földolog, hogy jól elapozza az almát. Ki-ki ezt úgy eszközölje a mint legkönnyebben elérheti.

Az ily pépszerű alma törkölyt 24—48 óráig állani hadjuk, addig a míg észre vesszük az erjedés előjeleit. Ez azért szükséges, hogy az egész anyag higabbá váljék, az alma szövete pedig lazuljon és könnyebben kisajtolhat legyen. Ha van borsajtónk épen úgy használhatjuk, mint a legjobb gyümölcs sajtót. Ha ezzel nem rendelkezünk, bármiféle sajtón eszközölhetjük a sajtolást, csak hogy több idő és anyag vesztéssel jár.

A sajtóból kikerült mustot hordóba öntjük. Czélszerű minden hektoliterhez 5—6 gramm száritott és porrá tört szőlőmagot adni, hogy ez által potoljuk a hiányzó csersavat. Ott, a hol fanyar, tehát csersav tartalma almák is kerülnek feldolgozásra, felesleges a csersavat potolni, de a mi édes csersav szegény almáinknál indokolt.

A sajtóból kikerülő almatörkölyből lehet ugyan esigert csinálni, de ez oly gyenge valami, hogy alig fizetődik ki a fáradság; pálinkát meg épen oly gyengét ad, hogy a tüzelő anyag többbe kerül. Legjobban értékesíthető a sertések elé rakva.

Az almamustot épen úgy kezeljük, mint a szőlőmustot. Igyekezzünk kellő meleg helyre, lehetőleg pinczéba tenni, hogy az erjedés megindulhasson és minél hamarabb bevégeződjék. Mihelyt a mustul van az erjedésen, igyekezzünk minél előbb lefejtetni. A szőlőmustnál illetve már bornál sem tanácsos sokáig a seprőn hagyni állani az erjedés után, de az almabornál még kevésbé tanácsos, mert könnyebben nyulosodik és romlik meg.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmányja Kolozsvárt f. hó 21-én ülést tartott. Elnök: Szabó József egyleti elnök, jegyzet: dr. Szentkirályi Kálmán. Jelenvoltak: Br. Bánffy Ernő, br. Jósika Gábor, Sipos Gábor, br. Mannsberg Sándor, Vinczenti Károly, Jakab László.

A múlt ülés jegyzőkönyvének és a pénztári jelentés tudomásul vétele után, bejelentetik, hogy Gócs Sándor nagyközlői földbirtokos és dr. Mihály József kolozsvári ügyvéd szabályszerű évdíjas kötelezvényt állítottak ki.

Olvastatott a Nm. ministeriumnak 776. elszám alatt kelt leirata, melyben tudatja, hogy Ő császári és apostoli királyi Felsége legfelsőbb kéziratával földmivelésügyi magyar ministerévé legkegyelmesebben gróf Festetics Andort méltóztatott kinevezni. Miután az elnökség már megelőzőleg e leiratra üdvözölte az új Ministert, örvendetesen tudomásul vétették.

Azután a következő ministeri leiratok olvastattak: a „Hungaria“ vajkivitel részv. társaság érdekében, a szarvasmarhák megbélyegzésénél használni szokott sütővasak helytelen használata ügyében, az őszi katonai lövésárak és az állami ménesekből kisorolt lóvak árverezése tárgyában, a szőlészeti célokra külföldről behozott parafadugók vámkezelése tárgyában, a hesseni légy infectio elleni védekezés érdekében, intézett ministeri leiratok, miután megelőzőleg elintézték nyertek, tudomásul vétettek.

A kolozsvári kereskedelmi és ipar kamara 1893-évi jelentése kiadatik a titkári hivatalnak, hogy a mezőgazdasági részéről tegyen ismertető jelentést.

Ugyanannak átiratára, melyben felvilágosítást kér, hogy mik azok okok, melyek a gazdaközönséget a külföldi illetve idegen származású gépek beszerzésére készítetik. Határozatba ment, hogy a lap után és külön-külön is az egyes birtokosok megkeresendők, hogy véleményüket nyilvánítsák.

Udvarhely megye lótenyésztési bizottságának a tartandó szekerverseny céljaira 100 frc adományoztatik.

Csanádmegyei gazdasági egylet által Mezőhegyesen f. hó 30-án tartandó a jégkár elleni biztosítás védelmei orvoslása tárgyában tartandó országos nagy gyűlésre dr. Szentkirályi Kálmán tagtárs küldetik ki, hogy az egyletet képviselje és a gyűlés határozatairól annak idején jelentést tegyen.

A cserebogarak kötelező irtásáról szóló törvényjavaslat megvitatására kiküldött bizottság jelentése olvastatott, melyben a törvényjavaslatot változatlanul véli felterjeszteni. Határozatlik, hogy a felterjesztésben kifejezés adandó annak, hogy a gazdasági egylet jól tudja, hogy súlyos teher róvatik ez által, azokra, kik kerttel vagy telekkel nem rendelkeznek, főleg a városi lakokra, de másként eredményt elérni lehetetlennek tartja.

Végül az „Erdélyi Gazda“ ügye tárgyalatott. Olvastatott a lapfelügyelő bizottság augusztus 14-én tartott ülésének jegyzőkönyve. A bizottság azt látva és ismerve, hogy a szerkesztő-kiadó a lap tartalmának emelésére a tőle telhetőket elkövette, a szerkesztő-titkár ajánlatát — t. i. hogy a lapot az eddigi föltételek mellett hajlandó tovább

is szerkeszteni és kiadni — elfogadhatónak tartja s ezt a nézetét a gazd. egylet igazgató választmányára elé terjeszti. Eszmecsere után a következő határozat hozott: Adassék az ügy vissza a még két új taggal kiegészített lapfelügyelő bizottságnak azonos utasítással, hogy a jövő igazg. választmányi ülés elé tegyen részletes jelentést, nyújtson be tervezetet és költség előirányzatot arról, hogy mi módon lenne a mostani heti lap havi folyóirattá átalakítható.

Rövid szakközlemények.

Kendermagos magyar tyuk. Szalay János ur a „T. T. Közlöny“-ben írja a következőket: A külföldről importált baromfi-fajták általában nem valami jól tenyésznek a mi éghajlatunk alatt. Ez az általános tapasztalat indított arra az elhatározásra, hogy a hazában honos ugynevezett „magyar“ tyukfajtát nemesítsék, illetőleg egészen egyöntetivé tegyem, annyira, hogy a modern tenyésztő kívánalmait is kielégítse. Négy év előtt kezdtem e munkához hozzá, s tenyésztésem közben néhány olyan dolgot is tapasztaltam, mely nemcsak állattenyésztési, hanem természet tudományi szempontból is figyelemre érdemes. Tenyésztési eljárásomnak egyik célja az volt, hogy a tyukok színét egyöntetivé tegyem, azért a magyar tyuk egyik leggyakrabban előforduló színét, a kendermagost gondolván e célra alkalmasnak, egy már nagyon régen ismert, de vegyes színű tenyészetből választottam, ki négy darab lehetőleg egymáshoz hasonló tyukot s ezekkel kezdtem meg a tenyésztést. Az első évi eredmény nem valami tulságos kedvezőnek mutatkozott, mert feljegyzett adataim szerint a csirkék közül csak 38% volt tiszta kendermagos színű, 10% pedig szürkés, 30% többé-kevésbé fehér és 22% sötétbarna és fekete. Ez az eredmény azonban nem kedvetlenített el, mert gondoltam, hogy az ősökre való visszautérés mindig csekélyebb fokú lesz, s minél távolabb jutnak az ifjabb generációk különböző színű őseiktől, annál inkább át fogják tudni örökíteni saját színüket utódaikra. A következő évre csakis a fiatalabb generációk és csakis kendermagos színűeket hagytam meg s a színük aránya ebben az évben a következőleg alakult:

Kendermagos	62%
szürkés	10 „
fehér	16 „
feketés	12 „

Mint látjuk, a második évben már határozottan dominált a kendermagos szín s bár még az idegen színek egyharmadnál többet tettek, mégis már egész bizonyosra vettem, hogy pár év alatt a szint kellő kiválasztással állandósítani tudom. Mindig a legifjabb generációt hagyva tenyésztésre, a következő években a színátörökítés folytonosan erősödött ugyanarra, hogy a harmadik évben a csirkék 83%, a negyedik évben pedig 96% volt kendermagos színű. Érdekesnek tartom felemlíteni, hogy az utolsó évben volt a csirkék között egy fekete színű göndör tollazatu, olyan, a milyen az előző három évben nem volt. Sokáig gondolkoztam rajta, hogy honnan került ez közéjük s a természetnek valami véletlen játékára gondoltam, a midőn végre eszembe jutott, hogy körülbelül 8-9 évvel ezelőtt azon tenyészetben, melyből az eredeti anyagot vettem, volt egy ilyen kakas. Erre ütött tehát vissza az én csirkém, most évek múlva, a mikor több nemzedéken keresztül hozzá hasonló nem fordult elő. Az elmondott dolgokból látni, hogy a szint egy bizonyos határig átörökíthetővé tenni nem nehéz feladat s aránylag elég hamar megvalósítható, de arra sokáig el kell készülni, hogy visszaütések az ősszülőkre időnként elő fognak fordulni. Állattenyésztési szempontból elég érdekes dolog az is, hogy jó tartással és gondos kiválasztással sikerült négy év alatt állataim testsúlya átlagát 17%-kal, a tyukok tojó termékenységét pedig 20%-kal emelni.

A trágyázás befolyása a gyökerek hosszúságára. Deherain azt tapasztalva kísérletei közben, hogy a sovány talajon termelő növények, tápanyagokat keresvén, sok és hosszú gyökereket csesztenek, a melyek a talajba mélyen lehetnek,

a nélkül azonban, hogy viznél egyéb tápanyagot találnak, a melyek pedig a növények midőn a nedvkeringés útján a levelekbe jutnak, ismét kiválasztanak és elpárologtatnak. A nevezett kutató tapasztalása szerint a jól táplált növények gyökerei mindenkor rövidebbek. E tapasztalásból kiindulva, Breal igen érdekes növényfiziológiai kísérletet hajtott végre, a mely a fentebbieket minden kétségen kívül helyezi. Egy erőteljesen fejlődött tengeri palántának egy cm. re visszametszette a gyökereit és aztán vízzel telt két edény fölé helyezte, úgy, hogy a gyökerek egy része az egyik, más része a másik edénybe ért bele, az egyik edényben közönséges, légenyirtalmu anyagokról teljesen mentes víz volt, míg a másik a legtökéletesebb tengeri trágyához hasonló anyagokkal volt telítve. Deherain tapasztalása csakhamar valónak bizonyult, mert a közönséges vízben a gyökerek csakhamar jelentékeny hosszúságot értek el, mi a tápanyagokkal telített vízben azok feltűnően rövidebbek maradtak. A kísérletre felhasználott példány oly erőteljesen gyarapodott, mint szabad talajban maradt társai, a melyek közül kiválasztották. A levelek e táplálkozás és fejlődés mellett csak csekély mértékben választottak ki vizet, épen úgy, mint ez az erőteljesen fejlődő növényeknél rendszeren történik.

Vegyes közlemények.

— **Tenyésztésre nevelt bikák értékesítése ügyében felkérjük hazarészünk gazdaközönységét, hogy az elemi csapás miatt elmaradt ideai kiállításra behozni és eladni szándékolt bikáit, az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalához Kolozsvárra jelentse be.** Ugyanis a földmiv. ministerium leiratban közölte, hogy hajlandó az egyes tenyésztőknel a bikákat megszemléltetni és tenyésztésre alkalmas anyagot megvásárolni. *Az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala.*

— **A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet 25. jubileuma.** A volt növendékekből alakult végrehajtó bizottság f. hó 23-án népes gyűlést tartott az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala helyiségében. Szép ünnepély elé nézhetünk. Örvedetesen indult meg a mozgalom. A volt növendékek hálája és szeretete az alma mater iránt nem szunyad, az élet küzdelmei között is épen oly forron éreznek és gondolnak vissza arra az intézetre, melynek oly sokat köszönnek. Az aláírások szépen megindultak, már ez ideig 700 frton felül gyűlt össze. A most lefolyt gyűlés főtárgya az volt, hogy határozathat ment, mikép olajfestményben lefestetik az intézet részére Kodolányi Antal első igazgató arczképét, ki a kezdet nehézségeiben megteremtője volt az intézetnek, és K. Vörös Sándor kir. tanácsos mostani igazgató arczképét, ki a kezdet óta tanár és oly hosszú időn át igazgató, kinek kezei alatt az első igazgató által megteremtett intézet emelkedett és virágzásnak indult. Ezen kívül a tanároknak a hála csekély jelölés egy-egy hálairat átnyújtása is határozatott. Mivel az összes itt végzett növendékek mostani lakását a bizottság nem tudja ez uttal is felkérjük a pályatársakat, hogy kiki tudassa velünk azok lakhelyét a kiról ő tud. Talán így mindnyájan összekerülünk.

— **Kérelem a gazdaközönséghez.** A nagyméltóságú kereskedelemügyi minister ur f. hó 20-ról kelt leiratával, azon tapasztalásból kiindulva, hogy a nagyobb gazdasági gépek még mindig igen jelentékeny mennyiségben külföldi gyáraktól szereztetnek be, felhívja a kolozsvári keresk és ipar kamarát, hogy a magyar gazdasági gépipar kitelhető támogatása érdekében azokról a tapasztalatokról, melyeket a magyar gazdaközönség a magyar eredetű nagyobb gazdasági gépek, jelesen lokomobilok, cséplőgépek stb. használatánál szerzett s illetve azokról a nézetekről, melyeket a gazdaközönség a magyar gyártmányokról nyilvánít, tudomást szerezzen, és egyuttal hasonló adatokat a külföldi gyártmányokról gyűjtven, azok az okok, melyek a gazdaközönséget a külföldi illetve idegen származásu gépek beszerzésére készítetik, lehetőleg ki puhatóltassanak. Az ipar kamara egylettünk kereste meg mint legilletékesebb helyet az okok kipuhatolására. Hogy minél szélesebb körből nyert tapasztalatok alapján tehessünk jelentést felkérjük a gazdaközönséget, hogy sok éveken át gyűjtött

tapasztalatait és észleleteit hozzánk sziveskedjék beküldeni. *Az erdélyi gazd. egyesület.*

— **Az állami telepekről eladó amerikai szőlőveszők.** Az állami amerikai szőlőtelepek vessző hozamából az 1895. év tavaszán kiadható mennyiségről szóló hirdetést és megrendelési ívet az érdeklődő szőlő birtokosság megszerezheti egylettünk titkári hivatalában. Megkívánjuk jegyezni, hogy megrendelések csakis ezen megrendelési ívek december hó végéig azon telep kezelőjéhez küldendők, a mely telepről a vesszők kiszolgáltatása kívántatik. Nem szőlőbirtokosok vagy olyan egyének megrendelése, a kik a vesszőket nem a saját céljaikra kéri figyelembe nem vétetnek.

— **A gabonafélék származása.** Gabonafélék közt a legrégebb a buza, a mely északon a Laaland nevű dán szigetig menve mindenütt található. A buzát már a régi egyiptomiak is ismerték, mert számtalan régi egyiptomi sírban találtak buzaszemeket. A buza hazája Egyiptom, Görögország és Kis-Ázsia. Az árpa ugyanonét származik, csak hogy ez sokkal fiatalabb eredetű mint a buza. A rozst még csak Krisztus születése után az első században emliti fel Plinius római történetiró. A roz Kelet- és Közép-Európából származik. A zabot már a francia és német czölőpépitkezés alkalmával fedezték fel, de termelésével csak a középkorban kezdtek foglalkozni az alpesek északi részein. A zab hazájának keleti és északi tenger partjait mondják. A bort már Homer idejében ismerték és Görögországban 1100 évvel Krisztus születése előtt már nagy súlyt fektettek a bortermelésre. Közép-Ázsiában már Neo idejében tesznek róla említést, tehát 2000 évvel Krisztus születése előtt. A bor állítólag Kaukázusból származik.

— **A rovarok, mint a betegségek terjesztői.** A legutóbbi évek természettudományi buvárlatai közt igen érdekes és fontos szerepet játszanak azok, a melyek a betegségek csiráinak elterjesztésére vonatkoznak. A mikroszervezetek igen sok mindenféle uton-módon juthatnak el czélpontjaikhoz. A betegséggerjesztők szállító eszközei közt az szél, a por, a víz, a hajók, vasutak, de e mellett az élő állatok is első helyen említendők. A beteg házi szarvasmarhától, ennek husa és teje révén különféle bajok ragadhatnak át az emberre. De, hogy az izelt lábú állatok (rovarok, kullancsok stb.) milyen hatalmas terjesztői lehetnek a legveszedelmesebb állati és emberi betegségeknek, ezt valószínűleg még csak ezután fogják egész valóságában felismerni. A legyekre már rá van bizonyítva, hogy például a kolera baczilusát hosszabb ideig elhordhatják testükben, a nélkül, hogy nekik vagy a baczilusnak valami baja történne. Az ember azután, körül lévén véve a legyektől, tőlük igen könnyen megkaphatja a halálos nyavalyát. Feltűnő dolog, hogy ott, a hol nem a vízvezetékben rejlik a baj csirája, a kolera jobbára akkor szokott mint járvány megszűnni, mikor a késő őszi hideg idő beálltával a legyek is eltűnnek; a hol ellenben az ivóvíz, a vízvezeték van fertőzve, ott a kemény téli hidegben is folytatódik a vész. Az a tény, hogy a házi légynek ilyen veszedelmes szerepe van, készítette a fumei tengerészeti hatóságot arra, hogy a marinschizai vesztegintézetben épen a legyek ellen erőlyesen intézkedjék. Az említett intézetben ugyanis az ablakok és egyéb nyílások szunyoghálóforma szövetrel vannak elzárva, az ápolók mindegyikének pedig lepkehálója van, melylyel a helyiségbe esetleg betévedő minden legyet megfog; és szigoruan felelős azért, hogy a reabizott szobákban egyetlen légy se legyen található. Ezigen helyes intézkedés, mert az olyan vesztegintézet, melyből és melybe a legyek szabadon ki- és bejárhatnak, tulajdonképen nem tekinthető valósággal elkülönítettnek. Ennek a révén közel áll az a gyanu is, hogy az emberen vagy állatokon elősködő egyéb izelt lábú állatok is terjesztői lehetnek a betegségeknek. „Medical Record” 1892. szeptember 17-iki számában dr. Dewèvre az ágyi poloskára olvassa rá, hogy az emberi életre is veszedelmes. Eddig csak kellemetlennek tartottuk; az, hogy halál okává is válhatik, senki sem hitte róla. Dewèvre-nek egy fiatal embernél akadt dolga, ki ugyanabban az ágyban halt, a melyben tuberkulózisban szenvedett bátyja kevés előbb meghalt. A lakást egészen fertőtlenítették ugyan, de az ágy valahogyan kikerülte ezt a kezelést. Mivel az említett fiatal ember poloskacsipésről

panaszkodott, Dewèvre kereste és meg is találta az apró vérszopókat, melyeket aztán bakteriológikus vizsgálatnak is alá vetett. A mikro-szkópikus vizsgálat alkalmával meggyőződött a felől, hogy a poloskák tele vannak a gümőkór bacillusával. Ez a pár tény is a mellett szól, hogy a bakteriológiának és az egészségügynek e téren még sok érdekes felfedezni valója lesz.

— **Budapesti gypjuaukezió.** A f. év nyarán tartatott meg Budapesten az első gypju-aukezió, a kereskedelemügyi miniszterium ellenőrzése mellett. Daczára annak, hogy az aukezió létesítése ellen annak idején bizonyos körök részéről nagyfoku ellenszenv s oly irányzat is volt tapasztalható, mely meghiusítására törekedett, az aukezió várokozason felül jól sikerült, a mi nem csak kívánatossá, de szükségessé is tette ezen aukeziók fenntartását és folytatását. A vásár iránt, melynek rendezését, mint első alkalommal úgy most is a Heller és tsa bizományos cég vállalta magára, igen nagy érdeklődést tanusítottak nem csak hazai kereskedők, de a külföldi kereskedők és nagyobb gyárosok is. Az őszi aukezió e hó 19 vette kezdetét s két illetve három napra terjedt.

— **Földmives iskola megnyitása.** A csákvári földmivesiskola, melyet Eszterházy Miklós Móríc gróf alapított, f. év október hó folyamán nyílik meg. A kik magokat felvétetni óhajtják, azok már most jelentkezzenek személyesen az iskola igazgatóságánál. A felvételi feltételek: Betöltött 17 éves életkor, erős, egészséges testalkat, jó erkölcs, irni, olvasni tudás. A sajátkezűleg irt folyamodványhoz csatolandó: keresztlevel és a szülő vagy gyám beleegyezése esetleg cselédkönyv. A tanfolyam 2 évig tart, mely idő alatt a tanulók ruházaton kívül, teljes ellátásban és évi 35 frtnyi díjazásban részesülnek. A felvett tanulók a tanulási órákon kívül az összes gazdasági, szőlőszeti és kertészeti munkákban résztvenni kötelesek. Csákvár Fehérmegyében fekszik, vasutállomása Bicske vagy Székesfehérvár.

— **A filloxera az országban.** A földmivelésiügyi miniszter most küldte szét a törvényhatóságokhoz a filloxera múlt évi terjedéséről szóló hivatalos statisztikát a helyiségek kimutatásával együtt. Ezek szerint 1892-ben filloxera találatott 2323 község (város) területén. 1893-ban 2358 volt a filloxerás községek száma, a szaporodás tehát 35. A statisztika szerint sikerrel a két év alatt csak két községben irtották a filloxerát.

— **Gyorsműködő takarmány füllesztő.** Két képpell illusztrálva vesszük olvasóink ezen új (Ventzki szabadalma) könnyen kezelhető takarmány füllesztő leírását és árjegyzékét. Készül hazánk egyik legrégebb és legismertebb gazdasági gépgyárában, Kühne Ede mosoni gépgyárában. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

— **(Kühne Ede) Magyarország legrégebb gazdasági gépgyár tulajdonosa Mosonban, kinek budapesti főraktára eddig Váci-körut 21. szám alatt állott fönn, új raktárát, mely a főváros látványosságai közé sorolható, kiválóan izlésesen épült saját házában Váci-körut 57/a szám alatt, a nyugati pályaudvar közelében nyitotta meg. Egy a legjobb izléssel berendezett nagy, impozáns csarnokban mindennemű saját gyártmányu gazdasági gépek és eszközök gyűjteménye van kiállítva, mely minden szakértőt bizonyára érdekelni fog.**

— **Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillette kos darabonként 40 frtért.** Mind igen szép állatok. Hol? Megmondja *lapunk kiadóhivatala.*

— **Állást keres egy a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézetet jels eredménnyel végzett s több évi gyakorlattal bíró 30 éves gazdatiszt, a ki már nagyobb birtokokat is önállóan kezelte.**

— **Eladó 15 drb. szöke mongolicza tenyészkan és 20 drb. felbugatott tenyész kocza, Szabó Józsefnél Szász-Fenes, (posta helyt, vasutállomás Kolozsvár.**

— **Alkalmazást keres egy Kolozsmonostoron végzett fiatal gazdatiszt, 27 éves, ev. ref. válásu, nős, már 3 év óta egy nagyobb háromszéki gazdaságban működik, miről kitűnő szolgálati bizonyítványa van. Katonai kötelezettségének már**

elegett tett. Állását f. év november 1-én cseréli fel. Bővebb tájékozást ad a kiadó hivatal.

— **Gazdák mindazt a mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabbban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.**

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde. Gabonautőzsde.

A készáruüzletben buza élénk kínálat tárgya volt, de mivel a vételkedv gyenge maradt, az irányzat lanyhaság felé hajlott. A gyenge forgalom miatt árcsökkenés nem volt észlelhető és már az is eredményszámba megy, hogy az árak megtartották a nivójukat. Egyéb gabonanemből a forgalom igen jelentéktelen volt, és minthogy a megindult esős időjárás hatása kifejezésre jutott, nem volt semmi indok a tengeri és zab árváltozására.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6-25	6-60
Rozs	5-05	5-25
Árpa takarmány	5-60	5-95
„ égetni való	6-25	7-10
„ sörfőzdei	7-30	8-40
Zab	5-70	6-15
Tengeri	6-00	6-10
Repeze	9-20	9-70
Köles	5-75	6-25

Határidőüzlet.

Buza mindjárt kezdetben lanyhán indult és gyenge üzletmenet mellett mindvégig megtartotta ez irányzatot. Tengeri igen csekély forgalom mellett továbbra is lanyha. Új tengeri 2-3 krral ó-tengeri 8-10 krral csökkent, zab és rozs alig említésre méltó forgalom mellett változatlan maradt.

Értéktőzsde.

A külföldi piacok javult hangulata a tőzsde rendkívül szilárd irányzatában nyert kifejezést. Az utolsó sima lefolyása szintén ösztönzőleg hatott a spekulációra. A helyi piacon a hangulat barátságosnak mutatkozott s az iparpapírok kisebb árelőnyt értek el. Valuták s ércváltók kissé feszesebben zárodnak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A vörös lóherére. A lefolyt héten élénk vételkedv mutatkozott, minek következtében az árak megszilárdultak, annál is inkább, mert Csehországba és Németországba való kivitelre néhány tétel nagyszemű mag lón vásárolva. Erdélyi rüzi termésnek volt a legnagyobb kereslete, ennek ára 66-69 frtra emelkedett, míg az apróbb szeműnek nem igen akadt vevője. Luczerna. A forgalom csekély volt, a mennyiben a kínálat jóval felül mulja a keresletet. Téli búkköny és téli borsónak az időnyhez mérten jó kelendősége van.

Árak 100 kilonként Budapesten:

Luczerna	50-54	frt.
Lóhere bánáti	58-60	„
Lóhere ergélyi	66-69	„
Lóhere tiszavidéki	64-67	„
Tavaszi búkköny	6 1/2 - 7	„
Őszi borsó	9 1/2 - 10	„
Őszi búkköny	11-00	„
Baltaczim	11-12	„
Biborhere	25-00	„

Kolozsvár, 1894. Szeptember 27-ről. Tiszta buza 5 frt 20 kr. 5 frt 30 kr. Rozs 4 frt 20 kr. 4 frt 60 kr. Törökbuza 5 frt 50 kr. 5 frt 60 kr. Zab 4 frt 60 kr. 5 frt — kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. (Métermázsánként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 50 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lenese 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hektoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kósa 9 kr. Disznózsír 64 kr. Bors 1 frt — kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év szeptember hó 24-én tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 360 darab, eladatott 144 darab. — Marha felhajtattott 640 drb, eladatott 335 darab. — Sertés felhajtattott 4700 drb, eladatott 2500 drb.

Erdélyi piaci árak.

(Arak krajczárookban.)

A piaci czikkek	Mérték	Gy. Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	mm.	640	706	585	525	880	628	700
Elegy buza	„	550	635	500	400	580	556	520
Rozs	„	490	412	455	380	525	458	429
Árpa	„	—	468	400	—	—	573	—
Zab	„	545	580	440	300	800	500	489
Törökbuza	„	580	565	520	350	525	636	575
Széna	„	300	400	280	180	500	200	180
Alomszalma	„	200	110	100	90	300	120	150
Túzifa	km	330	250	320	300	260	325	260
Marhahus	kg.	44	44	48	40	44	52	48
Szept.		15	12	20	31	17	21	27

A piaci czikkek	Mérték	Sepsiszent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székhely-Ujvarhely	Sz. Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	680	600	580	725	725	500	650
Elegy buza	„	600	500	510	600	487	400	475
Rozs	„	450	380	450	500	430	380	475
Árpa	„	450	500	425	500	—	—	—
Zab	„	500	580	400	625	384	450	650
Törökbuza	„	520	520	570	500	578	520	475
Széna	„	450	180	180	250	—	—	150
Alomszalma	„	200	100	90	120	100	—	30
Túzifa	km.	200	250	200	200	240	240	265
Marhahus	kg.	44	40	32	44	40	32	44
Szept.		18	6	27	23	25	21	24

A piaci czikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erszébet-város	Fogarás	Brassó
Tiszta buza	mm	600	781	600	500	585	770	590
Elegy buza	„	500	700	500	400	520	700	360
Rozs	„	450	555	460	360	580	400	340
Árpa	„	—	541	—	360	—	—	370
Zab	„	350	625	440	600	250	666	270
Törökbuza	„	480	625	500	480	520	475	360
Széna	„	300	250	540	—	250	200	200
Alomszalma	„	120	100	200	—	180	150	120
Túzifa	km	250	190	240	480	220	280	300
Marhahus	kg.	44	36	32	44	44	44	48
Szept.		31	17	18	1	12	13	15

Központi-állatvásár-tudósítás. (Papp György és Vince tudósítása.) Bécs, 1894. évi szeptember hó 24 én Szarvasmarhavásár. A mai vásárra felhajtattott: 3675 drb. magyar, 829 drb. galicziai, 1470 drb. német, összesen tehát 5974 drb. szarvasmarha, melyek közül volt 4090 ökör, 559 bika, 793 tehén, 532 bivaly s ezekből 2038 drb. sovány marha. Jegyzetett métermázsánként vágósúly szerint: I. minőségű magyar hizóökök 66-67 1/2 frt. II. minőségű 63-65 frt. III. minőségű 58-61 frt. — I. minőségű

galicziai hizóökök 66-68 frt. II. minőségű 64-65 frt. III. minőségű 58-61 frt. — I. minőségű német hizóökök 67-70 frt. II. minőségű 62-65 frt. III. minőségű 58-61 frt. Jegyzetett métermázsánként élősúly szerint: Bikák 24-34 frt. Tehenek 22-33 frt. Bivalyok 18-25 frt.

Üzletirányzat: Kevésbé élénk kereslet következtében az árak általában minden minőségűnél 1-2 forinttal visszaestek.

Sertésvásár szeptember hó 18-án. A mai vásárra bejelentettek 12,614 darab sertést, melyek közül felhajtattott 3436 darab fiatal sertés és 8250 darab magyar zsirsertés, az összes felhajtás e szerint 11,288 darab. Jegyzetett: I. minőségű 37-38 kron, közép fajta és öreg sertés 35-36 kron, könnyű sertés 33-34 kron, és fiatal sertés 32-42 kron kilonként élősúly szerint, kivéve a fogyasztási adót.

Juhvásár szeptember hó 6-án. A mai juhvásárra felhajtattott mindössze 13,811 darab juh. Jegyzetett: kiviteli juh 17-21 forinton, kiverési juh 6-16 forinton páronként.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894. Szept. 28-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320-380 kg. nehéz 42 1/2-43 kr. 280-300 kg. nehéz 43-43 1/2 kr. Öreg 300 kg. tuli 41-41 1/2 kr. Vidéki sertés 41-46 kr. Szerb 41-44 kr. Román — kr. tiszta kgk, páronként 45 kg élősúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eléség árak: Tengeri frt 6.50 Árpa frt 6.30 Kőbányán átvéve.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Kwizda Ferencz János
oszt.-m cs. és k. és román k. udv. szál-
lító ker. gyógyszerháza, Korneuburgban.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.
Évek óta kipróbált, fájdalom-
csillapító házi szer köszvény,
csúsz és idegbajok ellen.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.
Kapható minden gyógyszerházaiban.

Tessék a védjegyre ügyelni
s a vételnél határozottan
kifejezni:

Kwizda-féle köszvényfolyadék.
222 (11-15)

Árak:
1/2 palaezk
1 frt o. é.
1/2 palaezk
60 kr.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.
BUDAPEST, ALKOTMÁNY ÚTCZA 31. SZÁM.

Lóhere, luczerna és egyáltalán gazdasági magvakat
legmagasabb áron vásárolunk.

**MŰTRÁGYÁK-, ERŐTAKARMÁNYOK-
Gazdasági gépek.**

Szives figyelmébe ajánljuk a t. cz. gazdaközönségnek üzleti heti értesítőnket, melyet kívánatra bárkinek megküldjük.

291. (3-x)

Vörös heremagot

Birkenfeld és Cohn

BRESLAU, (Németország.)

Átvétel és fizetés személyesen.

292. (1-2)

BIZTOS HATÁSÚ HASZNÁLATA NEM VESZÉLYES

LAWES
GYAPYUMOSO SZEREI

LAWES FELE
VEGYESZETI RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
FŐRAKTÁR 59 MARK LANE LONDON

JAVÍTOTT
GYAPYUMOSO
POR

BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER A RÜH ELLEN

MAGYARORSZÁGI RAKTÁR: NERUDA NÁNDOR URNÁL
BUDAPESTEN: KOSSUTH LAJOS UTCZA.
KÉPVISELŐ KRALÜPPER, E.C.
KIRÁLY UTCZA 69 SZ.

Uj! Az „Excelsior Hungaria“ Uj!

szabadalmazott

Peronospora fecskendő,
ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő szőlők, fák stb. megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szétszedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ
vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FÓTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban

Uj! Árlappal ingyen és bérmentve Uj!
szolgálók.
259. (18-x)

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda czégnél KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
nitrogén
kali**

műtrágyáit

nemkülönbén szabadalmát képező

különlegességeit
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart
TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (39-x)

az igazgatóság.

Legbiztosabb óvoszer a Kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobal árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék-berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, ipar-vállalatok, szállodák stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari-és gazdasági értékesítése. Várostitási és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervvel, költségvétsekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál

AZ IGAZGATÓSÁG

Az orsz. közegészségügyi tanács által (3-6) többszörösen ajánlva! 288

Magyar tözeg- és műtrágya-ipar részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, IV. Városház-tér 9. (Harrisbazar).

Szőlő-trágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvénytársaság

BUDAPESTEN

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit;

u. m. **Szőlő-trágyát, Rét-trágyát, Here-műtrágyát,**
csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út,** régi lóverseutér, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — atolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.** Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

Rét-trágya.

201. (39-x)

Tisztán kölesönös. — Részvényesei ninesenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb PÉNZINTÉZET

a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
ALAPÍTÁTOTT 1843.

Biztosít

emberéletet

legkülönbözőbb és

legelőnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb fel-

világosítással szolgál az 261 (14-x)

Erdélyi aligazgatóság

Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

Magyar királyi

281. (4-12.)

államvasutak gépgyára.

Gőzeséplő-garniturák,

malom és egyéb ipari czélokra alkalmas

hengerkazános-lokomobilok,

szalmakazaló-gépek,

gőzkukoriczamorzsolók, Stibor-körfűrészek

mindig csak

a magy. kir. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA vezérigazgatójának engedélyével. Budapest, VIII., József-körút 41. sz. a. rendelendők meg.

Figyelmeztetés !!

Óva intünk azon visszaélések elől, melyek a m. kir. államvasutak gépgyára kitűnő hírnevével, általunk nem ismert számtalan utazó ügynök részéről elkövetettek, olyformán, hogy a gazdaközönség jóhiszeműségét kihasználva, a mi közlegeinként mutatják be magukat, magyar állami gépet ajánlanak és azután más, szintén magyar elnevezésű gyártmányt szállítanak. — Midőn tehát e részben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk, tisztelettel kérjük a n. é. gazdaközönséget, hogy csakis azon egyéneket ismerje el a mi közlegeink gyanánt, a kik közjegyzőileg hitelesített meghatalmazásukat felmutatni tudják.

Tisztelettel

A m. k. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója.

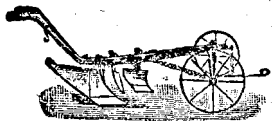
Legújabb szerkezetű sorvetőgépeket, úgy sik valamint hegyes talajhoz, továbbá egyetemes ekéket rendkívül mérsékelt árakon szállít:

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyára, BUDAPEST, Váci-körút 10 szám.

Kitűnő lóherfejtőgépeinkre

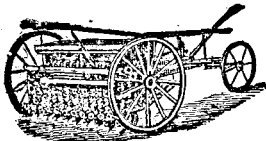
különösen felhívjuk a t. gazdák figyelmét.

Érdeklődőknek felvilágosítás-
sal és erdélyi referentiákkal

289 (3-10) szívesen szolgálunk.

Arjegyzékek mindenmü gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Eladó 7 drb.

2¹/₄ éves tenyészbika

249. (19-x) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (23-36)

VI., Váci-körút 57/a. sz.

Alakult 1856.

KÜHNE E.

Alakult 1856.

gazdasági gépgyára Mosonban

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feiülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított árakon.

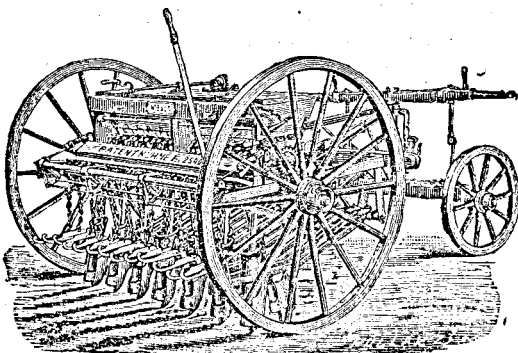
Hegyes hullámos területre „**MOSONIDRILL**” legjobb, legegyszerűbb sorvető.

Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. **Laake-féle szántó földboronák** 12-féle nagyság-

ban, **Laake-féle** kedvelt rétboronák. **Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta,**

(33 frt) meglepő munkaképesség **Ventzky-féle füllesztők, szecska és répavágók stb. stb.**

Arjegyzékek bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körút 57/a.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (39-52)